

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-oare publicare.

Vivat sequens?

Nu puterăm în nrul trecut să ne estindem asupra necesității de a se convoca cluburile alegătorilor români din toate părțile transilvane și ungurene. Dar în privința aceasta nici că era lipsa cea mai urgentă, de oare ce noi, îndată la începutul anului, în articolul „campaniile viitoare”, am atins cestiunea. Tot ce am pute face și ce mai facem este, ca să înprospetăm lucrul, ca să nu se dea uitării.

Nu vom fi prea optimiști, dacă presupunem că Clujenilor le vor urma în curînd alții și alții și ear' alții din toate părțile locuite de români. Necesitatea de a se într'uni resp. a se reorganiza cluburile electorale este evidentă; legea o admite. Nu ne stă așa dar nimica în cale de a ne exercita un drept constituțional, de cât doar indiferentismul sau nepăsarea noastră, care dacă nu contribuie singură, ajută și înăspresce pozițiunea noastră.

Se poate că se vor afla pe ici, pe colo, câte un fanatic hyper-„patriot”, sau poate și niscai foi, cari ar timbra de agitațiune nisuița românilor de a usa de dreptul electoral, pe care nu li' poate disputa nimenea. Este consult, ba raționabil chiar, ca în gura astorfel de ființe să nu se uite nimenea. Ignorate asemenea exclamațiuni eventuale, este tot odată și un mijloc de a îmblândi pe hyper-„patrioți”. Aceștia se incurgiază numai, când vîd că amenințările lor au efect.

Am mai avè multe de ăis în materia aceasta. Credem că de astădată va fi de ajuns și atăta.

Energie dar, stăruință și asigurăm pe ori și cine că resplata nu va întârzia.

Revista politică.

Sibiu, în 21 Ianuarie 1883.

În partida independenților maghiari sînt simptome de secesiune. „P. Lloyd” scie că secesiunii au de gînd a-și crea nu numai club separat, ci a se constitui în partidă nouă. „Pesti Napló” află că secesiunii independenților s'au pus în relațiuni cu cei, cari nu se țin nici de o partidă. Se vorbește că partida care rămîne pe basa programei independente, în cestiuni de reformă va fi cu desăvîșire liberală și aplecată a lua parte în delegațiuni.

Conferența dunăreană se va într'uni Luni la Londra. Părerile despre reșitul conferenței sînt diverse. Din elegiile oficioaselor dela Budapesta și

Viena, șansele numai la părere sînt pentru propunerea Barrère. Temerea este mare că diplomația rusească va paralisa pe sub mână propunerea.

În Franția s'a petecit cum s'a putut un ministeriu. Dacă va fi și trainic ministeriul, este greu a spune. Crisa ministerială delăturată pare că are să facă loc unei crise constituționale. În organe franceze, de altmîntea serioase, se repeșce strigătul după un apel la țeară, cărui negreșit iar premerge disolvarea camerei actuale franceze. Care va fi responsul în urma unui eventual apel, putem să ne inchipum, când cetim că în Franția apusană royalistii depărtează emblemele republicane de prin școale.

În mai multe diare din Bucuresci cetim, că regele Carol a primit o scrisoare dela împăratul Germaniei. Se dice că regele aștepta cu multă nerăbdare această scrisoare.

Cestiunea Evreilor în casa deputaților Ungariei.

În casa dep. ungară, continuându-se la 11 curent desbaterile asupra cestiunii Evreilor, a luat cuvîntul Mocșary și dice, că cu toate rezultatele atinse de agitările antisemitice aici și în străinătate, nu poate considera așa numita cestiune evreiască ca o cestiune serioasă politică, a cărei soluțiuni să se poată aștepta dela legislativă. Numai într'o privință ar pute participa camerele la soluția acestei cestiuni și anume prin introducerea căsătoriei civile generale, dar aceasta trebuie introdusă în formă obligătoare, ear' nu numai, ca să se poată face căsătorii între Evrei și creștini. Astfel ar trebui să se completeze emanciparea și aceasta ar fi soluția cestiunii Evreilor, cum ar trebui să se facă de corpurile legiuitoare. Oratorul nu speră nici dela acest mijloc, că va împrăștia în curînd prejudețele, căci ceea ce au stricat 2000 de ani nu se poate îndrepta în câți-va ani.

Judaismul a fost persecutat și apăsât 2000 de ani; în acest timp Evreii au fost fără patrie și toată dragostea și simțul comun ce a avut, le-a întors spre religie. În această epocă de persecuție, unele din particularitățile sale s'au desvoltat mai pronunțat și oare-cari elemente ale sale au devenit tipice, cari încep a se perde, de când soarele libertății luminează și pentru această confesiune. Dep. Istoczy a ăis eri că Evreii patriei noastre au devenit mai rîi, de când a fost emancipați. Esperiența ne arată contrariul; de atunci Evreii Ungariei au încetat de a

se ocupa numai cu comerțul; ei se arată deja pe toate terenurile de producție; progresul este evident și creștinii vor avè în curînd ocașiunea să învețe dela Evrei și pe alte terenuri aceea stăruință și perseverență, la cari erau să și mulțamească succesele de până acum.

Sciu antisemiții o altă metodă pentru soluția cestiunii Evreilor?

Ne pot ei da un alt mijloc aplicabil, fie el cât de radical, prin care să ajungă la acelaș rezultat? Istoczy a ăis eri, că să se desființeze earăși emanciparea. Lă ce să fie bun așa ceva? Evreii n'au fost emancipați de mii de ani și în stare neemancipată și-au câștigat acele averi mari, care fac pe Evrei așa de grozavi în ochii adversarilor lor.

Cât privește petiția din Topolca, oratorul vede în ea numai o rătăcire socială și despre subscriitorii acestei petițiuni se poate dice: „Doamne iartă-le lor, căci nu sciu ce fac!”

Petiția cere respingerea tuturor proiectelor privitoare la introducerea căsătoriei civile. Aceasta e reacția cea mai neagră, ce nu poate fi în destul combătută. (Aprobări.) Și eu fac aceasta în numele partidei mele, care și-a propus nu numai să lupte pentru independența Ungariei și progresul liberal, ci să combată ori-ce tendență de reacție. Eu primesc propunerea comisiei de petițiuni. (Aprobare generală.)

Daniil Irányi e convins că adunarea va respinge tendențele alegătorilor din Topolca. Cu toate acestea crede necesar să mai esplice unele detalieri din aceea petiție spre a arăta celor 2100 cetățeni subscriși că măsurile cerute de ei nu sînt numai antiliberales, dar nici nu ar înlătura relele ce s'ar fi produs prin emancipare. (auđi!) Apoi Irányi enumeră fazele, prin care a trecut cestiunea evreilor în Ungaria voinđ să demonstre că emanciparea dela 1867 a fost fructul tendenței celor mai mari cugețatori și mai nobile spirite în timp de secole. (Auđi! Auđi! Sgomot.)

Irányi: Rog să nu fiu întrerupt! (Uitându-se la Istoczy.)

Victor Istoczy: Protestez contra acestui atac. (Sgomot, mișcare.)

Președintele: (sună) Rog să nu întrerupeți pe orator.

Ugron: Dacă d. Istoczy nu vrea să fie liniscit, atunci să plece.

Istoczy: Aceasta e o nerușinare. (Mare sgomot.)

Ugron: Dacă d. Istoczy vrea să fie grosolan, atunci să se ducă de aici; n'are ce căuta aici; să se ducă la aceia cu care se potrivește! (Nelinsce.)

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus de E. B.)

(Urmare 8).

— Apoi... ai ăis da?

— Am ăis: „Da, să mergem în Dalecarlia, de oare ce îmi dai o lună de ăile să mă socotesc. Eu nu eram mănioasă a vedè o țeară nouă, festivități, fețe omenești în sfîrșit.

Dară, de o săptemână de ăile, de când sîntem în țeara aceasta, îți jur, domnule Goefle, că afu baronul încă mai neplăcut, de cât mi se părea la început.

— Dară Dta poți afla în casa baronului... de nu s'a fi întemplat deja, vr'o persoană mai puțin neplăcută, căreia i-ai putè deschide inima, precum o faci în momentul acesta, și care îți va da speranța fericirei și curagiul rezistenței, mai bine de cum o pot face sfaturile unui avocat bătrîn!

— Nu, domnule Goefle, eu n'am să-mi deschid inima nimînui, decât Dtale și sciu bine că nu voi

avè încredere în persoanele din castelul dela Waldemora. Eu vîd prea bine, că baronul și le-a ales foarte isteț între cei obligați și cei ambițioși, cari îl tem sau îl măgulesc, și toți acești oameni, afară de unele persoane însemnate, cari nu-mi fac curte, mi se închină ca și când aș fi deja nevasta patronului lor. Eu simț numai despreț și ură pentru curtizanii din provincie, pe când în Dta am încredere, domnule Goefle. Dta ești îngrijitorul trebilor baronului, însă nu ești vasalul său. Mândria și independența caracterului Dtale sînt bine cunoscute. Veđi! mătușa mea n'a isbutit să mă înșele.

Ea mi-a spus că Dta îi aprobezi toate ideile, că eu voi afla în Dta un prigonitor plin de ironie și despreț a visurilor mele romantice; dară fratele domnișoarei Potin, care este guvernor într'o familie din provincia Dtale, te cunoasce mai de aproape.

Sciu pe dl Iacob Potin, căruia i-ai făcut serviții...

— Da, da, un minunat băiat!

— Minunat nu, el este ghebos!

— Minunat în privința morală! Gheaba, nu face nimic.

— Adevărat, el este un bărbat distins, el ne a spus atâtea lucruri frumoase de Dta, de m'am resoltat a te vedè în dosul mătușei mele. Domnișoara Potin, care cercetează cu istețime toate lucrurile, a scit ăioa și oara pe când erai așteptat

în castelul nou. Ea a pândit sosirea Dtale, ea a scit, că aflînd prea multă lume în castelul nou, ai tras la Stollborg.

Ea m'a înștiințat trăgîndu-mi cu ochiul, după ce isprăvisem toaleta de bal în prezența mătușei mele. Mătușa mea merse apoi în odaia sa, ca să se îmbrace, ceea ce ține tot deauna cel puțin două oare. Domnișoara Potin a rămas în odaia mea spre a inventa pretește ce aveau să mă dispenseze de a mă înfașia înaintea contesei în cas când ar întreba de mine. Eu m'am furișat pe o scară ascunsă, până la țermul lacului, unde Potin a pus pe credinciosul Peterson să mă aștepte cu sania și eată-mă!

Dară, ascultă! mi se pare că fanfarele din castelul nou anuncie deschiderea balului.

Trebuie să mă duc în grabă.

Și sêrmannl vizitiu degeră așteptându-mă! Adio, domnule Goefle; binevoești a'mi permite să reviu mâne pe ăiuă, până ce doarme mătușa mea! căci ea joacă și se ostenește mult la bal; ași putè veni ușor preumblîndu-mă cu guvernanta mea.

— Altcum, de s'ar mânia mătușa Dtale, respunse Cristiano cu un accent mai tînér, ca cum ar fi fost să fie, Dta îi poți ușor spune că eu îți vorbesc în sensul ei.

— Ba nu, ăise Margareta, avertisată prin o neîncredere mai mult instinctivă decât întemeiată,

Irányi: În corpus juris găsim multe date că legislația ungară s'a ocupat cu cestiunea evreilor și în secolii trecuți. Deja în decretul sfântului rege Ladislau, găsim dispoziții, ce poartă timbrul acelor timpuri întunecoase. Și acest spirit se vede în toate legile ce s'au creat până la finele secolului trecut. Dela 1790 datează prima lege relativă la evrei, în care se arată un spirit luminat și umanitar. Prin această lege li s'a promis evreilor să se stabilească prin orașe. Dieta dela 1790 n'a remas streină de curentul filosofic al veacului 18 a și de spiritul revoluției franceze; aceea dietă n'a putut rămâne indiferentă față cu trista soartă a acelei rase nenorocite. De atunci s'a manifestat în legislațiunea noastră tendința de a întinde drepturile evreilor.

Articolul 29 din legea dela 1840 dă evreilor dreptul de a se stabili prin sate și orașe și de a se ocupa liber cu arta, știința și industria. Legea a mai dispus, că nu numai creștinii, ci și evreii să nu fie citați la judecată în sărbătorile lor și în aceste zile să nu li se prezente polițe. Cu toate legile aceste evreii au fost numai suferiți în țeara noastră. A fost rezervat glorioasei epoci din 1848, ca și în privința aceasta să lucreze pentru liberalism și umanitate. Spiritele mari din acel timp au cerut emanciparea evreilor prin publicistică și pe arena luptelor politice. Și emanciparea s'ar fi făcut atunci, dacă nu surveneau casuri neașteptate. Dieta din Pressburg, ce a desființat iobăgia, ar fi introdus și emanciparea evreilor, dacă din această cauză nu s'ar fi întâmplat în Pesta și Pressburg contra-demonstrațiunile, cari au silit dieta să amâne decretarea emancipării. Dar deja la 1849, 28 Iulie, dieta din Szegedin a proclamat egala îndreptățire a evreilor cu creștinii.

Când ministrul de atunci Szemere, își terminase lectura proiectului de lege, acesta a fost primit cu entuziasm de către Camera. A fost o mare sărbătoare la dragostea creștine și umanitare. Ministrul a lăudat patriotismul arătat de evrei în luptele pentru libertate. Acel proiect n'a devenit lege, dar Camera Ungariei a proclamat deja acum 33 ani marele principiu al egalei îndreptățiri. Apoi a venit timpul absolutismului, ce a fost greu pentru toți și mai greu pentru evrei; pentru patriotica lor purtare în război li s'a impus o grea contribuție. Cu absolutismul a dispărut și apăsarea evreilor. Restabilindu-se constituția națiunii, aceasta a creat art. 17 la 1867 despre egala îndreptățire a israeliților. Păcat, că tot odată nu s'au înlăturat obstacolele ce opresc căsătoria între creștini și evrei. Oratorul îndeamnă dela 1869 pentru introducerea libertății religioase și a cununii civile. În fine s'a prezentat proiectul de lege asupra căsătoriei dintre creștini și evrei. Și eată că se găsesc oameni, care vor să nimicească ce s'a dobândit cu mare trudă. Numai miopia și presumpția poate tinde la așa ceva.

Oratorul cunoaște erorile; evreilor el nu'i scusă, dar va ridica unele cauze ale acelor erori. De mii de ani evreii au fost fără drepturi și ignorați, excluși dela orice ocupațiune cum se cade, desprețuiți de creștini. Astfel au fost siliți să recurgă la resurse de câștig, ce sunt contra legilor moralei. Numai egala îndreptățire a putut pune capăt acestei stări de lucruri, căci servitutea nu îndreptează.

Oratorul examinează rezultatele practice ale emancipării evreilor în Ungaria. Prin funcțiile comu-

nale se află puțini evrei. Au mai mult posturi la stat. Nimeni n'a audiat că ei sunt mai puțin capabili și mai puțin conștiințioși decât alți funcționari. Evreii figurează în numărul prea mic în cercetările criminale și disciplinare.

Cu dreptul de alegere evreii au abuzat în mod infam; aceasta e adevărat. Dar n'au făcut tot așa toate confesiunile creștine?

Emanciparea a permis evreilor să și câștige averi imobile și în această privință se ridică plângeri contra lor, că ar fi ruinând clasa proprietarilor de moșii. Ruina proprietarilor mai mici este un fapt, din nenorocire. Dar cine cutează să dică, că aceasta nu s'ar fi întâmplat și dacă evreii nu aveau drept de a cumpăra moșii?

Evreii au avut o serie de drepturi civile și înainte de emancipare. Deci petiția tinde de a lua îndărăt dela evrei dreptul de a fi funcționari, de a cumpăra moșii și dreptul de alegere. S'au gândit oare cei cu petiția, cât de injust ar fi de a se lua evreilor drepturile, de cari se bucură de mai mulți ani? S'au gândit, că congresul din Berlin a impus Serbiei și României egala îndreptățire a evreilor drept o condiție pentru independența lor? Noi să rămânem îndărăpt acestor țări?

Ni se va obiecta, că n'avem să ne îngrijim de străini. Atunci să cercetăm ce urmări ar avea desființarea emancipării. Evreii auți ar pleca în Austria; ar rămâne evreii mai săraci și mai incuți; aceștia ar deveni Parias și mai ostili creștinilor. Cine a fost serv, simte numai invidie cătră cel liber; Dar cine a fost liber și devine earăși serv, acela simte ură și răsunare contra persecutorului. Evreii bogăți și-ar lua banii cu ei: banul s'ar scumpi în țeară: o parte dintre lucrători ar rămâne fără ocupație; pământul ar perde în preț. Evreii earăși s'ar ocupa numai cu comerțul și industria, și creștinii ar fi espui unei concurențe mult mai mari.

Irányi vorbește apoi despre evreii din Ungaria de sus și arată, că emigrarea lor, nu este în interesul elementului maghiar, dar nici chiar în interesul evreilor.

Camăta e un mare rău, dar în privința aceasta avem dela un proiect de lege. Oratorul declară că la discutarea proiectului va cere neexecutarea datoriiilor de cărciume. Apoi oare de ce să se formeze societăți care să combată.

Evreii să fie ținuți a și da copii în școale publice sau private, cari au institutori buni și a înceta cu școalele lor ascunse. Apoi să se introducă căsătoria civilă; trebuie înlăturată deosebirea dintre creștini și evrei?

Spre a se face mai iute asimilarea, este necesar ca evreii, să și espună toate dogmele într'un congres și să și reformeze obiceiurile învechite.

Dar după toate acestea trebuie întărită societatea creștină intelectual și moral, ca să poată rezista tuturor influențelor rele. Cătă să deschidem poporului mai multe izvoare de câștig; poporul cel ruinat din Ungaria de sus trebuie colonizat în alte părți: să se formeze apoi societăți de moderație și să se reducă numărul sărbătorilor, care măresc lenea și nu religiozitatea.

Pentru a înainta activitatea și economia în poporul ungar, ar fi de trebuință să se realizeze cerințele partidei independenților, de a forma armata ungară independentă, căci fii proprietarilor unguri ar intra mai bucuroși în ea; apoi să se înființeze teritoriul vamal independent, prin care s'ar ridica in-

dustria ungară. Pe aceste căi se pot remedia relele, ear nu în modul indicat de cei cu petiția.

Oratorul nu scie, dacă Adunarea va aproba intențiunile sale, dar de un lucru e sigur: ea nu va călca pe terenul răpirei drepturilor altora, ceea-ce poate recomanda numai cel scurt la vedere, cu ură de rasă și cu prejudeții. Datoria noastră este să ținem sus dreptatea, rațiunea de stat și onoarea națională. Deci el acceptă avizul comisiunii de petițiuni (Aprobări vii.)

Iulie Verhovay constată, că cestiunea evreilor a aflat în Ungaria un teren foarte roditor; însuși Irányi, care a fost un amic așa de călduros al evreilor, e silit acum să examineze defectele. Liberalismul e un lucru frumos, dar el nu vrea să fie mai liberal decât patrioții dela 1848. Liberalismul la noi e de trei feluri: liberalismul frasei, pentru care se cere numai un gât bun (Hegedüs: Așa este! Ilaritate;) liberalismul doctrinei, care însă e desmințit prin fapte, căci locuitorii primitivi din comitatul Șaroș, cari au luptat pentru libertate, sunt siliți să emigreze, spre a face loc altei emigrațiuni, ce le ia pânea dela gură; al treilea, liberalismul evreilor, care se resfață pe toate terenurile și reclamă libertatea de a pute exploata toate clasele societății, care însă dispore, îndată ce e vorba de adevărat liberalism. Dacă voim să fim liberali cu ori ce preț, atunci trebuie să acceptăm și clauza de rezistență în Charta magna, drept prim postulat al liberalismului, căci Bulla lui Andreiu II s'a făcut, după ce camăta cauzase grozave devastări.

În evul mediu clerul avea toată puterea; după reformație puterea ajunse în mâna principilor: acum domnește democrația prin puterea presei, care însă este în mâinile evreilor. Dacă este a se sdrobi această putere, atunci să se primească propunerea Oratorului și anume: Casa cere dela guvern:

1. Să lucreze cu toată greutatea și influența sa ca organizarea interioară și esteroară a corporației religioase ebraice să se stabilească conform cerințelor timpului și să se asigure un exercițiu tot mai eficace a dreptului de supraveghere al statului.

2. Dimpună cu un proiect de lege pentru ștergerea tuturor școalelor ascunse ale Evreilor, să se presinte și o dare de seamă asupra măsurilor luate pentru regularea instrucției populare și teologice a Evreilor.

3. Până se va regula prin lege matricolele evreiesci, să se dispună că ținerea de pană acum a matricolelor să se înlătore, și pe viitor să nu se mai eludă așa sistematic interesele statului de impozite și armată.

4. Să se modifice legea asupra dreptului de patrie, în cât să se pună stavilă emigrațiunii evreilor, care periclitează scopurile morale, culturale și de drept ale statului.

5. Să se dispună măsuri severe contra falsificării mijloacelor de hrană și beaură, și mai ales contra exportului articolelor falsificate și să se reguleze dreptul de licență a beaurilor și dreptul de a ține birturi.

6. Raporturile industriale să se reguleze cât mai repede și mai bine.

7. Să se presinte un proiect de lege asupra regulării raporturilor de proprietate și credit și să se prevață ca o parte oare-care din moșii să nu poată fi licitată, în cât pe de o parte moșii să nu tot scază în preț și pe de alta să nu se slăbească pământul fiind stors peste măsură, schimbându-și posesorii necontentit.

eu nu voesc să o batjocuresc, și poate a și face mai bine de n'ăși mai reveni. Dacă-mi promiți că o vei face să renunțe îndată la acest măriș odios, numai este de lipsă să te supăr cu neliniștea mea.

— Îți jur, că mă voiu interesa de Dta ca de propria mea fică, replică Cristiano, luându-se mai mult în seamă; însă este de lipsă să mă ții în curentul efectului îngrijirilor mele.

— Atunci o să revin. Cât ești de bun, domnule Goefle, și câtă recunoștință îți datorez! O! câtă rațiune am avut să-mi dic, că Dta ești ângerul meu cel bun.

Vorbind așa din toată inima, Margareta se sculă și ținu micuțele sale mâni, pretinsului bătrân care le sărută, încât se poate de respectuos, și privește un moment la încântătoarea mică contesă în haina sa de atlas trandafiriu, garnisită cu crep. El îi ajută părintesce până ce își îmbumbă blana de hermelin, și își puse capșonul în cap, fără ai turti pantofele și florile din păr; apoi îi dădu brațul până la sanie, în care dispără în perinele de puf ca o lebădă în cuibul său.

Sania sbura, brăsdând în ghiață urme luminoase, și dispără după stâncile țermului, înainte de ce ar fi putut Cristiano, stând în picioare pe stâncile Stollburgului, cugeta la frigul ce-l tae în două și la foamea cel tăiă în patru.

Tinărul aventurier fii reținut de un spectacol minunat, fără a vorbi de o emoțiune îndestul de via, despre care el însă nu cercă să și dea seamă.

După aședarea desevărsită a furtunei, se ridicase un vânt de nord, carele, opus celui din climatele noastre, suflă dela apus și mătura cerul în puține clipe. Stelele luceau, precum Cristiano nu le văduse lucind nici odată în regiunile meridionale. Erau adevărați sori, și însași luna primea lustrul stelelor, cu cât se înălța în atmosfera curată, ceea ce pe la noi simplele planete nu și permit. Noaptea, deja așa de senină, se insenina încă prin reflexul zăpedei și al gheței, și masele pasagiului se ridicau în aerul acela transparent ca într'un amurg argintiu.

Un aspect grandios. Munți granitici, în forme angulare, acoperiți cu zăpadă vecinică cuprindeau un orizon îngust, deschis numai prin valea cătră sudvest. Șesurile și dealurile se perdeau puțin în noaptea; însă forma generală a tabloului era accentuată prin tăietura largă a cerului albastru, pre care, întrerumperea lanțului granitic o lăsă deschisă. Cristiano, care venise la Stollborg așa făcând prin întunec, prin vijelie cu zăpadă, se scie orienta destul de bine spre a și recunoaște calea ce a făcut-o, prin fundul acela lin undulat, și a și da seamă

despre situațiunea strimtorilor dela falun, stația unde el dejunase a și dimineață, precând dl Goefle, dus repede de calul său viguros, s'a oprit mai târziu și a stat mai multă vreme.

Valea sau mai bine dis, lanțul văilor înguste ce conduce dela falun la castelul Waldemora se sfârșese într'o strâmtoare aparentă, într'un amfiteatru iregular de piscuri înalte, format de un promontor din lanțul dela Sevenberg, ce desparte partea aceasta a Svediei centrale de partea meridională a Norvegiei. Doi torenți năvalnici, rostogolindu-se din înălțimile dela Sevenberg, din nord-vest cătră sud-ost, curgând de a lungul lanțului din dreapta și din stânga și precipitându-se în măsura în care el scade, se duc unul cătră marea baltică, celălalt cătră lacul Wener și Kattegat. Acești doi torenți devenind din ce în ce riuri, sunt: Dala și Klara.

Stollborg se află pe o colină petroasă, în fundul unui din micile lacuri, formate prin riul Klara sau prin unii din afluenții săi repeși.

Cetitorul nu va pretinde o geografie prea minuțioasă; noi îi putem însă descrie localitatea, fără prea multe erori în caracterele sale principale: un peisagiu agitat, ce strălucea prin noaptea transparentă, ca o reunire de fortărețe de cristal, aruncat

Semnați: Verhovay, Szalay, Bekassy, Hentaller Lázár, Vidovich, Toth, Ianossi, Simonyi, Szell, Onody.

Mauriț Jókai: Cât timp așa numita țeștiune a evreilor a stat pe terenul social, nu m'am crezut chemat să mă amestec. Dacă evreii au defectele lor e datorita lor să le cunoască și să le vindece. Dacă sînt acțsați pe nedrept, ei au talent și organe ca să-i apere. Dacă atacurile trec în sfera penală, avem judecatori a căror misie este să examineze cauza și să judece. Dacă însă în forma petiției, de care e vorba, se propune desființarea unei legi și această propunere atacă principiul de egală îndreptățire, atunci aci nu sînt atacați Evreii, ci basa constituției Ungare, egala îndreptățire.

Eu, care sînt dintre cei puțini ce mai trăsesc din aceea epocă, când Ungaria și-a început reformarea sa, îmi aduc bine aminte, că scriind cuvântul de libertate pe steagul nostru, am mai scris alături și aceste cuvinte: „Egalitate, fraternitate.” Domnilor, aceste trei vorbe se pot pronunța numai împreună. Libertatea fără egalitate nu e libertate, ci prerogativă, privilegii. Aceasta nu o pot accepta ca basă a constituției ungare (Aplause).

Onor. deputat al Rumului a acusat întreaga adunare, dîcînd că deputații nu au curagiu de a lua cuvântul în această țeștiune, temîndu se că nu vor fi aprobați de alegătorii lor. Ei, domnilor, sînt fericit că nu am fost atins de acea acuzare. În colegiul electoral nu sînt evrei. (Ilaritate în dreapta, sgomot în stînga extremă.) În colegiul meu nu e un singur evreu (Sgomot). Și cum se poate aceasta? Au oare Secuii legi deosebite, ce interdic evreilor exercițiul drepturilor politice? Sau că Secuii au gonit dintre ei pe evrei? Nu; dar lucru se esplică, că Secuiul e cu un grad mai econom și cu o nuanță de speculat mai bun de cît evreul. (Aprobări vii; sgomot în stînga.)

Secuiul nu se dă înapoi dela nici un lucru, despre care se dice într'alte locuri ca să-l facă evreul, pentru că nu ne convine; Secuiul nu cumpără ce nu-i trebuie, și ce-i trebuie își face însuși; el e negustor și birtaș. Și apoi Secuiul ține așa de mult la vaștra lui pîrintească, în cît nu vinde nici o palmă nici evreului, nici vîrului papei din Roma. (Mare ilaritate.) El nu permite la nici un străin să se așeze la dînsul și să cumpere aci pămînt. În fine Secuiul face să i se crească copii mai bine de cît chiar evreii; cele două scoale din Sepsi-Szt-György, ar pute fi reședința comitatului în Nyiregyháza (Ilaritate mare.)

Jókai: continuînd a vorbi în favoarea evreilor dice că mulți citează pasage din Talmud spre a ridica acuzări contra evreilor. Însă dacă s'ar aplica astăzi ceea ce s'a scris acum o mie de ani, atunci ce ar dice un străin, care ar ceti în Talmud nostru, în *Corpus juris*, care dice că în Ungaria un bărbat își poate ucide femeea necredincioasă; ca hoțului să i se scoată ochiul; că dacă un nobil se căsătorește cu servitoarea sa, amîndoi să fie legați cu o funie de paie, să fie tîrîți și vînduți (ilaritate) și ca luterani să fie arși. Toate acestea sînt cuprinse în codul nostru, dar astăzi cine mai esecută așa ceva?

În fine trebuie să constat ceea ce caută să se recunoască evreilor nostri: iubirea cătră patrie. Aceasta s'a atestat din două părți opuse, atât de cătră conducătorul răsboiului pentru libertatea Ungariei, cît și de cătră Haynau, care a condamnat pe Evreii la o contribuție de 2 milioane, pentru că toți au fost pentru lupta de libertate și s'au bătut cu armele în mîna. (Așa este!) Ași pute numi amici

pe puncte inegale în modul cel mai caprițios și mai cutezat; graniți lucitori, închidînd trei părți a le orizonului, micaște lucitoare, desemnîndu-se în forme mai puțin grandioase, dară mai bizare, pe șesurile puțin ridicate, în sfîrșit o mie de cascade mici înghețate și atîrnătoare ca ace de diamant de a lungul stîncelor și întîlnindu-se cu un torent mai larg, înceștat și el sub ghiață, ca și când ar fi încatenat de lac, a cărui țermuri se deosebeau numai prin prăvălișuri și prin ace de peatră brută, pe coasta cea neagră, pe care iarna nu putuse pune colarea sa albă și uniformă.

Bine mi s'a dis, cugetă Cristiano, că nopțile aspre ale nordului au pentru ochi și pentru imaginație, splendori ne mai auzite. De m'ăși reîntoarce la Neapole, și așa dice că nopțile din Neapole vorbesc numai cătră simțuri și că cine n'a vîdut iarna pe tronul său de brumă nu-și poate face cea mai mică idee despre minunile operelor dumnezeiesci, doară m'ar batjocori și m'ar lapida. Tot atata.

În faptă toate sunt frumoase sub cer și pentru acela, care simte frumseța aceasta, poate că impresiunea cea de pe urmă îi pare totuși cea mai completă și cea mai vrednică de entuziasm. Da, trebuie să fie sublimă, căci eată că mi uit de frigul ce-l credeam insuportabil și că aflu chiar un fel de plăcere să respir aerul acesta, care-ți intră în pept ca

de ai mei, cari au fost răniți la luarea Budei și cari au fost evrei.

Szalay: Ași dori să aud numele unui viteaz Evreu!

Jókai: Căutați pe profesorul din Crișul-mare, Carl Ballagi, pe trupul căruia veți afla și acum rana primită la luarea Budei.

Domnilor, eu sînt convins că în secolul viitor nu va mai fi o țeștiune a Evreilor. Evreii vor căuta și găsi mijloace, ce vor face din ei fii demni ai acestei națiuni.

Națiunea ungară a asimilat deja două rase semitice. Una din aceste seminții au fost Numani.

Istoczy: A fost o rasă turanică.

Jókai: A fost o seminție semitică, căci erau Turci, vorbeau limba turcă și toată cronica lor, e scrisă în limba turcească.

Simonyi: Atunci a fost o seminție altaică. (Voci: Nu intrupeți! Ascultați!)

Jókai: A doua seminție a fost a Armenilor, cari de asemenea au fost seminți și care ași s'au asimilat așa de tare, în cît nimeni în Ungaria nu mai poate spune cine este Armean. (Așa este.)

A treia seminție va fi a evreilor și în secolul viitor nimeni nu i va pute distinge de Unguri (Aplause).

Simonyi: Pentru că toți vom fi evrei. (Mare ilaritate. Auziți!)

Jókai: Domnilor, înfrângeți tot ce am spus; aduceți contra argumente; nimiciti aserțiunile mele: toate aceste nu ne vor face să stăm la îndoială, când e vorba de a sci, dacă basa constituției ungare trebuie să fie liberalismul și egala îndreptățire sau nu. (Aplause).

O națiune, care se poate asigura pe sine și existența sa numai prin aceea, că confiscă unui alt neam, clase sau confesiuni drepturile politice și civile, o asemenea națiune își cântă însași cântecul de moarte (aplause). Eu însă voiesc ca Ungaria să trăiască în veci; de aceea resping petiția și accept propunerea comisiunii de petițiuni. (Aplause prelungite.)

(Va urma)

Dualismul și dl Kossuth.

Politica lui Kossuth este judecată de „Telegraphul” din Bucuresci. Dacă n'am cunoasce raportul diarului din care reproducem, am fi trecut articolul cu vederea. Așa însă îl punem înaintea publicului spre aprețiere. Eată articolul:

Fostul guvernator al Ungariei, d. Kossuth, publică de câte va zile articole foarte însemnate în „Pesti Napló”.

D. Kossuth este fără contradicere unul din cei dintăiu diaristici ai actualității. Chiar adversarii săi nu se pot oprî de a nu-i admira stilul, verva și forța logice sale. Fie care din articolele sale produce astfel o profundă impresiune asupra spiritelor și adesea convingerile cele mai bine stabilite se simt sdruncinate sub influența argumentelor acestui om extraordinar. Cea mai mare parte din diarele ungueresci observă față cu aceste articole cea mai profundă tăcere. Adversarii nu voesc să le facă reclamă și amicii nu voesc să turbure efectul lor asupra publicului printr'o polemică plină de spirit de partidă.

Creдем că adversarii politiceii lui Kossuth nu fac bine păstrînd tăcerea.

D. Kossuth voesc să probeze în ultimul său articol că dualismul nu există în monarchia austro-

un pumnal. Negreșit eu am să merg pînă în Laponia, de m'ar părăsi Puffo și de ar muri bietul Jean prin zăpadă. Eu voiesc să vîd noaptea de douăzeci și patru de oare și mica lucire dela ameați în luna lui Ianuarie. Eu sciu că nu o să am succese în țeara aceasta, însă mica sumă ce o voiu agonisi aici, îmi va permite să călătoresc ca un domn mare adecă singur și pe jos, fără să tac altceva, decăt să privesc și să simț fina floare a vieții, noul, adecă dioa care desparte dorul de osteneală și visul de s-venir.

Și tinêrul cu imaginația avidă caută deja cu ochii în fundul cercului munților înalți, nevêduta cale, ce avea să-l conducă spre nord, sau la Norvegia. În vis el se vedea deja acolo, suspendat pe țermul prăpăștiilor și cîntînd vr'o tarantelă veselă spre marea uimire a vechilor ecouri scandinave, precînd sonurile unei orchestre îndepărtate apropiau urechilor sale refrenurile clasice a unui vechiu cîntec francez, probabil foarte modern la Dalecarlieni. Era musica balului, dat în castelul nou, din partea baronului Olaus de Waldemora, vecinilor săi dela țeară, în onorul șarmantei Margarete de Elveda.

(Va urma.)

ungară. Aceasta ar fi, după fostul guvernator, o monarchie unitară avînd o singură armată, o singură Bancă Națională, un singur sistem de monedă și formînd un singur teritoriu vamal. Chiar cele două Delegațiuni se intrunesc într'un singur corp reprezentativ pentru a vota unele puncte în litigiu din bugetul comun.

Ungaria nu are consulate în străinătate pentru ași apăra interesele sale speciale în comerciu. D. Kossuth pretinde că dualismul n'ar pute exista decăt sub regimul unirei personale, adecă dacă între Austria și Ungaria n'ar fi altceva decăt persoana suveranului, care ar fi garanția că cele două state ar merge împreună în politica esteroară și că ar reuni cele două armate pentru a apăra toate țerile de sub sceptrul Habsburgilor, în potrivă ori-cărui atac din afară.

Ceea ce d. Kossuth înțelege prin dualism, nu e alt-ceva decăt alianța ofensivă și defensivă a acelor două state. Aceasta ar fi abdicarea Austro-Ungariei dela rangul ei de putere mare, căci alianța a două state de mărime mijlocie nu constituie o putere mare. Da, să o dîcem cu francheță, trebuie ca monarchia Austro-Ungară să fie o putere unitară față cu străinătatea.

Asta e de nevoie mai cu seamă în interesul Ungariei. Să ne dăm o socoteală esactă de situația națiunii ungare. Aceasta e strămtorată între masele slave și germane. Răsboiul între Franția și Germania nu e decăt o afacere a timpului. Dacă Germania va reuși să strivească pe Franția, șovinismul german nu va mai avê margini.

În acest cas o Ungarie independentă ar avê mai mult să se teamă de germani de cît de Slavi. Nu numai ea ar deveni un Stat vasal, dar ar fi silită a suferi o germanizare mult mai primejdioasă de cît era aceea a d lui Bach. Dacă, din contră, Franția iese învingătoare în marea luptă, ea va avê un mare interes a transforma Austria într'un stat slav pentru a se garanta contra atacurilor viitoare ale Germaniei. Atunci o Ungarie independentă ar avê să se lupte contra Slaviilor de Sud și a slavilor de Nord și a slavilor austriaci, — și naționalitatea maghiară ar fi ear în primejdie.

Sîntem cu totul convinși că națiunea maghiară nu poate fi manținută de cît, dacă Austro-Ungaria rămîne o mare putere unitară, în care Ungaria constituie un factor cel mai principal, și aceasta din cauză că este singurul element din monarchie, care și are punctul de gravitate în interior.

D. Kossuth să aleagă între ideea unei Ungarii independente, care prin rezultatele unui răsboiu viitor ar espune pe maghiari la pericolul pierderii naționalității lor, și între o monarchie austro-ungară unitară față cu străinătatea, dar dualistă în interior, păstrînd naționalitatea maghiară prin pozițiunea ei de mare putere în concertul european. Sunt 20 ani, de când noi am ales, și sîntem hotărîți a face toate sacrificiile în privința independenței noastre ca Stat pentru a apăra ceea ce ne e mai prețios: naționalitatea noastră. Independența Ungariei are mult mai puțină valoare pentru noi de cît existența rasei maghiare.

Proiectul de lege pentru scoalele medii.

Speram, că cu luarea dela ordinea zilei a proiectului de lege referitoriu la scoalele medii, prezentat dietei în anul 1881 de ministeriul de culte și instrucțiune publică, s'au delăturat pe viitoriu temerile naționalităților nemaghiare și ale confesiunilor. Proiectul numit, precum am fost arătat la timpul său, conținea restricțiuni, cari jigniau dreptul de dispozițiune al contesiunilor în afacerile școlare. În urma numeroaselor proteste ce s'au ridicat contra numitului proiect, acesta a fost luat dela ordinea zilei. Cu aceasta credeam, că de o camdată s'a finalizat țeștiunea, și că dacă totuși se va re'nprospeta, decidera ei va urma pe nesce base mai solide căutînd a se satisface aspirațiunile îndreptățite ale confesiunilor. În credința dintăiu ne am amăgit amar, proiectul earăși a intrat în stadiul actualității. Încăt privesc partea a doua, că adecă decidera să se face doară pe viitor pe alte base mai multămitoare pentru toți, ne-am chiar înșelat.

În 17 Ianuarie a. c. a fost conchemată comisiunea de instrucțiune la o ședință. Se ceti protocolul luat în ședința ce o ținuse comisiunea în 12 Octombrie 1882. Pe basa acestui protocol se făcu constituțiunea și se esmise tot pe basa acestui protocol, la recercarea ministrului de culte și instrucțiune publică, un subcomitet, constătător din membrii: Barosz, Babics, Szathmary și Zselinsky, care avea să prelucre proiectul de lege din 1881 redat din partea dietei comisiunii de instrucțiune.

Deși s'au dovedit, că numitul protocol luat în ședința din 12 Octovbre 1882 e apocrif și că comisiunea atuncia n'a putut fi îndreptățită a esmite sub-

comitete, având simplu a se constitui în acea ședință, protocolul se autentică și președintele comisiei Barosz, prezintă acestei-a elaboratul subcomitetului carele de drept nu există. Elaboratul e lucrat sub auspiciile consilierului ministerial Carol Szász și e aprobat de ministerul de culte și instrucțiune publică.

E evident, că elaboratul acesta apocrif e lucrul mânilor a unui consorțiu privat. El a fost vîrit în comisiune pe sub ascuns, fără scirea dietei și a publicității, și cu omiterea responsabilității ministrului. Cu toate acestea în 24 Ianuarie elaboratul se află la ordinea zilei în ședința comisiei, în locul proiectului anunțat dietei din partea ministrului de culte și instrucțiune publică.

Nu ne îndoim, căci n'avem cuvînt a ne îndoii la noi de nimic, nu ne îndoim, că proiectul acesta, deși de o genesă clandestină, va fi dezbătut în câteva zile de comisiune și că în scurt timp ne vom pomeni cu el înaintea plenului dietei.

Proiectul de față întrece în ignorarea dreptului și în velleități absolutistice-centralistice, pe toate proiectele de până acum.

Pe baza acestui proiect dispăre cu totul deosebirea dintre scoalele medii de sub conducerea statului și cele confesionale. Scoalele confesionale sînt tractate, ca și institutele de stat. Jurisdicțiunea confesională e subordonată directorului suprem districtual al scoalelor de stat. Sistemul de instrucțiune, planul de învățămînt, normarea examinării, toate acestea sînt puse la dispozițiunea statului. Testimoniul de maturitate estradat dela institutele confesionale are valoare numai, fiind subscris de comisarul examinator. Confesiunea are numai dreptul: a suporta spesele cu școala din mijloacele proprii. Ea n'are voie a-și examina însași pe candidații săi de profesură. Examenul de profesură se poate depune numai la cele două universități din țeară, și numai în limba maghiară.

Dacă n'am fi avut ocaziune a vedea, că la noi se pot întempla chiar și lucrurile cele ne mai pomenite, am crede că avem de a face cu o scire, respăndită din trecere de vreme, sau cu o scornitură, căreia îi lipsesc ori ce temeiu. Întrebuițarea de mijloace cât de drastice se face la noi fără cel mai mic scrupul, când e vorba de ajungerea unui scop particular maghiar. Guvernul unui alt stat s'ar fi gândit, mult până ar fi venit înaintea dietei cu un alt proiect într'o cauză, în care i-a întâmpinat odată atâtea nemulțămiri, precum a întâmpinat guvernul nostru în afacerea scoalelor medii. Demnitătea și vața guvernului și încrederea pusă în el cereau, ca cu a doua ocaziune să fie foarte precaut. Se cerea să judece bine guvernul lucrul și să delătura pe viitor ori-ce nedumeriri, și suspiciuni, la cari au putut ajunge naționalitățile nemaghiare și confesiunile prin purtarea lui de mai înainte. Astfel s'ar fi reabilitat earăși în stima și încrederea ce i compete și s'ar fi restituit mulțămirea între locuitorii din Ungaria.

În locul acestora se urmează chiar contrariul. Pe sub ascuns, cu ignorarea publicității se pune lucrul la cale. Guvernul, se vede, scie, că face lucrul rău nejust, de aceea preferă întunecul. După-ce e odată pus lucrul la cale, strigătele și vaețele numai folosesc nimic.

Presa maghiară și maghiaroană are voce înaltă. Strigătele acesteia înădușesc plîngerea diarelor nemaghiare și astfel lucrul e încheiat.

Proiectul faimos, trecut prin fase atât de miraculoase conține mare pericol pentru cultura intelectuală și pentru europisarea Ungariei, și nu va strica să-l cunoaștem din fir în pîr.

Eată-l:

Proiect de lege

pentru scoalele medii și pentru calificarea profesorilor dela scoalele acestea.

Secțiunea I.

Organizațiunea scoalelor medii.

§. 1. Sub scoale medii se înțeleg în legea de față gimnaziile și scoalele reale.

Chiamarea gimnaziului și a scoalei reale e, a conduce tinerimea spre cultura generală mai înaltă și a o pregăti pentru cariera mai înaltă științifică.

Chemarea aceasta și-o împlinesc gimnaziul cu ajutorul studiilor umanistice preste tot, în special al celor vechi clasice, școala reală însă prin instrucțiunea în limbile moderne, în matematică și în științele naturale.

§. 2. Atît gimnaziul, cât și școala reală au câte 8 clase cu tot atâtea cursuri.

În mod excepționale sînt permise și institute necomplete, la nici un cas însă de aceea, care au mai puțin de 4 clase.

Fără cele 4 clase inferioare nu se concede înființarea și susținerea claselor superioare.

Institutele înființînd se pot organiza succesiv curs de curs; în stadiu de tranziție pot fi și numai cu 1, 2 sau 3 clase; dezvoltarea trebuie să se statorască însă reîntrerupt din an în an cel puțin până la clasa a patra.

§. 3. Obiectele de învățămînt ordinare obligate ale instrucțiunii din gimnaziu sînt:

- Religiunea și moralul.
- Limba maghiară și istoria literaturii maghiare.
- Limba latină și literatura.
- Limba germană și literatura.
- Limba elină și literatura.
- Geografia.
- Istoria Ungariei.
- Istoria universală.
- Propedeutica filosofică (Psihologia și Logica).
- Matematica.
- Istoria naturală.
- Fizica și Chimia.
- Desemnul geometric.
- Caligrafia.
- Gimnastica.

§. 4. Obiectele de învățămînt ordinar (obligate) în școala reală sînt:

- Religiunea și moralul.
- Limba maghiară și literatura.
- Limba germană și literatura.
- Limba franceză.
- Propedeutica filosofică (Psihologia și Logica).
- Geografia.
- Istoria Ungariei.
- Istoria universală.
- Matematica.
- Istoria naturală și Geologia.
- Fizica.
- Chimia.
- Geometria descriptivă.
- Desemnul.
- Caligrafia.
- Gimnastica.

§. 5. Dela învățarea obiectelor obligate nu este scutit nimenea, singur dela gimnastică pentru scări corporali, și gimnasiații dela desemn. Scutirea o esoperează la recomandarea corpului profesoral forul suprem al învățămîntului. (Va urma.)

Sciri telegrafice.

Cattaro 30 Ianuarie. Principele Petru Caragyorghević fu distins cu crucea cea mare a ordinului Danilă și denumit senator onorar. Remânerea lui în Cetinie are de scop căsătoria cu princessa Zorca.

Paris, 30 Ianuarie. După ședința camerei, care s'a suspendat în urma oboselei ministrului president, acesta a a fost atacat de leșin. Este de temut o congestiune în creeri.

Paris, 30 Ianuarie. Fallières se află mai bine. Captașmele cu gheață i s'au ordonat și linise 24 de oare.

London, 30 Ianuarie. În cercurile guvernului se asigură, că Rusia face din cestiunea Chilei o condițiune de existență pentru comisiunea internațională dunăreană. Scirea că propunerea Barrère s'ar fi luat dela ordinea zilei, este neesactă.

Petersburg, 30 Ianuarie. „Polit, Corr.“ anunță: că s'a ficsat termenul pentru încoronarea țarului la începutul lunii lui Maiu.

București, 31 Ianuarie. Din Odesa vin sciri că s'au încheat contracte de liferățiuni foarte mari de furagiu pentru regimentele de cavalerie, cari sînt a se concentra în Rusia de meadă și. Mâne se tac alegerile comunale în România întreagă.

Paris, 31 Ianuarie. Faimele despre mai multe demisionări ale mai multor ambasadori francezi sînt neintemeiate. Duclerc a avut o noapte agitată, cu toate acestea se află mai bine. Indispozițiunea lui Fallières a luat curs normal.

Paris, 31 Ianuarie. Afacerea închizițională a principelui Napoleon este terminată. Camera acuzatoare va decide cătră sfîrșitul săptămînei. Capul tipografiei, în care s'au tipărit manifestul, lui Napoleon fu pedepsit cu 400 franci.

Paris, 31 Ianuarie. Royalistii arangiază în 4 Februarie un bal de demonstrațiune în „Hotel continental.“ Starea sănătății lui Fallières va cauza mâne eventual amânarea dezbaterii.

București, 31 Ianuarie. Înțelegerea între România și Austro-Ungaria în cestiunea dunăreană nu s'a putut cu ocaziunea negocierilor din urmă. Se crede că înțelegerea se va pute în decursul conferenței din London.

Paris, 1. Februarie. Generalul Thibaudin e denumit ministru de resboiu.

Varietăți.

* (Almanach.) Societatea academică „România Jună“ din Viena ne a onorat și pe noi cu o surprindere din cele mai plăcute. O comunicăm:

„Desvoltarea pe teren literar este scopul de căpetenie, pe care societatea academică „România Jună“ de 13 ani de când există cu sîrguință l'urmărește. Acesta e idealul, care o însuflește în mersul său pentru propășire, aceasta e ținta spre care se îndreaptă. Urmînd pe această cale am putut dobîndi încrederea onoratului public. Eată condițiile trebuincioase pentru o activitate, fie cât de modestă, care uneori e însă productivă.

„Sîntem prea fericiți a Vă anunța, că „România Jună“ va eda un „almanach“ care va fi ilustrat cu Augustul Nume „Carmen Sylva“ și cu numele celor mai distinși scriitori români, membrii ai societății. El va cuprinde următoarele scrieri nouă:

Carmen Sylva. Vremea și iubirea (Alegorie).

Alexandri V. Earna vine, Isvorul (Horă din Mircești.)

Aurelian P. S. Un sfat poporului român.

Creangă I. Anecdota.

Eminescu M. Luceafărul. (Poesia.)

Gane N. Ioan Urđilă (Novelă.)

Maiorescu T. Despre progresul adevărului în judecarea lucrărilor literare.

Negruzzi I. Copii de pe natră.

Nenițescu I. Blăstemul meu. Lui Amor. Neînțelegera Moștenitorii mei (Poesii).

Popescu I. Sibiu. Necesitatea pedagogiei.

Sbiera I. (Cernăți) Condițiunile necesare pentru existența conservarea și prosperarea graiului național.

Slavici I. O serisoare din Italia, mai ales despre S-ta Cecilia și Neapoli.

Teclu N. Însemnătatea Chimiei.

Vulcan I. Iubirea (Poesie)

Xenopol A. D. Realismul și Idealismul.

„Însemnătatea acestui op este ușor de recunoscut. Pe o iconă mică el va presenta o activitate a literaturii noastre de acum. Contînd pe căldurosul sprijin, cu care onoratul public ne a întâmpinat totdeauna, ne am silit a corăspunde cât mai mult datorinții noastre. Apelăm dar la fie care român, căci de rezultatul întreprinderii e legată prosperarea României June.

„Almanachul va apăre la începutul lui Martie st. n. avînd 15—17 coli de tipar, 8° mare. Prețul 2 fl. pentru România 5 lei. n.

„Ne luăm voiă a vă ruga să ne oferiți și Dvoastră, deosebitul ajutor, și a deschide prin lista de abonament Nr. o colecție în cercul cunoscîntelor Dvoastră, ear cel mult până la 1 Martie st. n. să ne înapoiăți această listă ori-ce rezultat ar ave pe adresa: Eugeniu Zotta „România Jună“ VIII Langgasse, Vien a. Primiți etc.

Comitetul pentru Almanach.

President:

Drđ. C. Popasu.

„Venitul curat e destinat pentru susținerea cabinetului de lectură și ajutorarea membrilor lipsiți de mijloace. Ofertele marinimoase se vor cuita în deosebi.“

Credem că e de prisos a mai face comentariu la cele de mai sus. Se comentează de sine. De aceea noi recomandăm sprijinul întreprinderii societății acad-mice „României Jună“ din toată inima.

* (Petrecere cu joc) arangiată de Pompierii Sălișteni în 3 Februarie st. n. 1883 în edificiul scoalei din Săliște, începutul 7 oare seara. Prețul intrării: 1 fl., care se solvesce în seara balului la casă. Contribuiri peste prețul de intrare în favoarea reuniunii se primesc cu mulțămire și se vor cuita prin diare.

* (Bal filantropic), ce se va ține în Blaj Duminecă în 11 Februarie n. în „Otelul Național“. Venitul e destinat în favorul studenților săraci și bolnavi.

Nr. 177. 1882

[343] 2—3

EDICT.

Ioan German de religiunea gr. or. din Ocna, comitatul Albei inferioare, carele de 4 ani cu necredință a părăsit pre legiuita lui soție Ana n. Ilie Sora din Săliște, se citează prin aceasta, ca în termen de trei luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze înaintea acestui scaun protopresbiteral, ca for matrimonial de prima instanță, căci la din contră și în absența dînsului se va pertracta și decide procesul intentat contrăi de cătră soția sa.

Sibiu 13 Ianuarie 1883.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Săliștei, ca for matrimonial de prima instanță.

Nr. 5600/1882 civ.

[342] 3—3

Publicațiune.

Tribunalul reg. din Elisabetopole aduce la cunoscința publică, că pentru comasarea generală a hotarului comunei Lătcud s'a ficsat ziua dela 16 Aprile 1883 la 10 oare înainte de ameași în comuna Lătcud la locuința primariului comunal; pe când sunt invitați a se representa toți proprietarii cu aceea, că acei cari nu se vor presenta se vor considera că consimt cu comasarea; exemplarul cel dintăiu al cererei se poate vedea la acest tribunal. regesc. —

Din ședința tribunalului reg. din Elisabetopole ținută la 30 Decemvre 1882.

Nagy Lajos m. p.
preș.

Butak m. p.
not.